

TRONDHEIM KOMMUNE

Ordføreren

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

N-0032 OSLO

Vår saksbehandler
Solfrid Ulseth

Vår ref.
08/21653/010
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
05.08.2008

HØRING - ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

Vedlagt oversendes Trondheim formannskaps behandling av ovennevnte høring i møte 05.08.2008.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Rita Ottervik
ordfører

Kari Aarnes

Vedlegg: Saksfremlegg med saksprotokoll

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Bystyresekretariatet
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Munkegata 1

Telefon:
+47 72546080

Telefaks:
+47 72547684

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: bystyret.postmottak@trondheim.kommune.no

Internettadresse:

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 05.08.2008
Sak: 278/08

Resultat: Behandlet

Arkivsak: 08/21653

Tittel: HØRING- ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

Behandling:

Innstillingens med unntak av pkt 3

Innstillingens pkt 3 ble vedtatt mot 2 stemmer (1V, 1FrP)

VEDTAK:

Formannskapet i Trondheim gir følgende høringsuttalelse til Høringsnotatet om endringer i valgloven og kommuneloven av 27.06.2008:

1. Det gis tilslutning til mulighet for senere stengetid på valgdagen (kl 21.00)
2. Det gis tilslutning til mulighet for tidlig-stemming
3. Simpelt flertall opprettholdes for å fatte et vedtak om søndagsvalg/to dagers valgdag da vedtaket gir svært store økonomiske konsekvenser.
4. Forslaget om obligatorisk valgobservasjon støttes
5. Formannskapet ser ikke grunn til å motsette seg forslaget om bøtlegging dersom valgresultat offentliggjøres for tidlig. Forslaget gir en avklart prosedyre i det som forhåpentligvis blir unntakstilfeller.
6. Forslaget om å ta inn et nytt punkt i om lokale folkeavstemminger kommuneloven, § 39b, støttes.

Rita Ottervik
ordfører

Kari Aarnes

Saksframlegg

HØRING - ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

Arkivsaksnr.: 08/21653

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet i Trondheim gir følgende høringsuttalelse til Høringsnotatet om endringer i valgloven og kommuneloven av 27.06.2008:

1. Det gis tilslutning til mulighet for senere stengetid på valgdagen (kl 21.00)
2. Det gis tilslutning til mulighet for tidlig-stemming
3. Simpelt flertall opprettholdes for å fatte et vedtak om søndagsvalg/to dagers valgdag da vedtaket gir svært store økonomiske konsekvenser.
4. Forslaget om obligatorisk valgobservasjon støttes
5. Formannskapet ser ikke grunn til å motsette seg forslaget om bøllegging dersom valgresultat offentliggjøres for tidlig. Forslaget gir en avklart prosedyre i det som forhåpentligvis blir unntakstilfeller.
6. Forslaget om å ta inn et nytt punkt i om lokale folkeavstemminger kommuneloven, § 39b, støttes.

Saksutredning:

Bakgrunn

KRD har sendt endringer i valglovens §§ 8, 9 og 15 og kommunelovens § 39b ut til høring med høringsfrist 30.09.2008. Endringene er omtalt i et eget høringsnotat datert 27.06.2008 og i St.meld nr.33 (2007-2008) Et sterkt lokaldemokrati.

Fakta

Lovendringene presenteres i sin helhet i vedlegg 1.

Begrunnelse for endring i kommunelovens § 39a som gjelder lokale folkeavstemninger, er tatt med som vedlegg 2.

Nærmere beskrivelse og kommentarer til de enkelte endringene i valgloven

1. Åpningstid på valgdagen kan på ny være frem til kl 21.00 jf endringer i §§ 8.1 (3), 9-9 og 10-1(1)

Kommentarer: Det å gå tilbake fra at det ved de siste valg har vært fastsatt at valglokale skal stenge kl 20.00 til å åpne for at de kan være åpne til kl 21.00, er i tråd med tidligere uttalelser fra formannskapet i Trondheim da reduksjonen var til høring. Utvidet åpningstid vil automatisk føre til forsinkelse i når stemmeresultat vil foreligge i den enkelte kommune og i media, men det vil være likt for hele landet. I høringsnotatet datert 27.06.2008 kommer KRD inn på at medias valgsendinger som følge av detteforslaget må starte senere.

Anbefaling: Det gis tilslutning til mulighet for senere stengetid på valgdagen.

2. Det innføres mulighet for tidlig-stemming fra 01.06 for de som er bortreist/ utenriks i forhåndsstemmeperioden og valgdagen.

Kommentarer: Dette er et etterspurt tilbud, da mange har lange opphold utenriks eller har andre grunner til lengre fravær, og spør om å få stemme før de forlater hjemkommunen. Tilbudet kan gis direkte i valgsekretariatet og vil av den grunn ikke føre til økte utgifter.

Brevstemming er i dag og vil fortsatt være en tilleggsmulighet for de som oppholder seg utenlands på et sted der det ikke er ambassade eller opprettet mulighet til å forhåndsstemme.

Anbefaling: Det gis tilslutning til mulighet for tidlig-stemming.

3. Søndagsvalg/to dagers valgdag foreslås gjennomført dersom et mindretall bestående av 1/3 av bystyret krever det.

Kommentarer: I St. meld 33 står om dette: *"Forslaget innebærer at et mindretall i kommunestyret skal kunne kreve at det blir holdt valg i kommunen søndagen før valgdagen (todagers valg). Det å holde valglokale åpne i to dager isteden for en dag, vil kunne ha mulige økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene. Det skal fremdeles være frivillig for kommunene å ha todagers valg, og det er kommunene selv som eventuelt vedtar å avvike valg over to dager. Kommunene vil også måtte bære de økonomiske utgiftene et vedtak om å holde valg i to dager vil føre med seg."*

Todagers valg er for Trondheims del først og fremst et kostnadsspørsmål. I forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2007 ble utarbeidet et notat som konkluderer med at utgiftene ved todagers valg i Trondheim vil øke med minimum kr 2 mill. Det er lenge siden det har vært todagers valg i Trondheim, og vi som praktisk gjennomfører valget opplever større pågang mht

Trondheim kommune

ønske om å forhåndsstemme enn etterspørsel etter mulighet til å stemme på søndag.

Anbefaling: Simpelt flertall opprettholdes for å fatte et vedtak med så store økonomiske konsekvenser.

4. Valgobservasjon blir obligatorisk

Kommentarer: At valgobservatører overvåker vårt valg lokalt er tatt opp med KRD tidligere, og en slik ordning imøteses som en positiv ordning.

Anbefaling: Forslaget støttes

5. Bøtlegging dersom valgresultat offentliggjøres for tidlig

Kommentar: Når valgresultat kan offentliggjøres er omtalt i valglovens § 9-9:

"Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår, kan ikke offentliggjøres før tidligst kl. 20 (forslag om kl 21.00) på valgdagen mandag."

Formannskapet uttalte seg om deler av samme sak i høring 05.09. 2006 om endringer i valgloven. Formannskapet støttet da ordlyden i § 9-9 og mente det er rett at det i lovs form skal gå frem at valgmeningsmålinger ikke skal offentliggjøres ved valgets siste dager men må vente til etter at valglokalene er stengt.

I høringsnotatet datert 27.06.2008 er utdypet at Kontroll og konstitusjonskomiteen på Stortinget mener det bør vises stor varsomhet med å tillate aktiviteter som kan forstyrre ro, orden og verdighet rundt selve valghandlingen... Offentliggjøring av tendenser mens valget pågår på avgjørende måte kan påvirke mange velgeres atferd.

KRD påpeker at det ikke er snakk om å forby valgdagsmålinger og reelle valgresultat, men å utsette tidspunkt for når de kan offentliggjøres. Hovedformålet med sanksjon er å hindre brudd på bestemmelsene i § 9-9.

KRDs kommentarer må ses i sammenheng med at media har fått tilgang til den valgnattdatabasen som benyttes av alle kommuner for å sende inn valgresultat før alle kommuners valglokaler er stengt. Det kan derfor bli fristende å begynne å informere om resultat fra de kommuner som avslutter valgdagen tidligere enn kl 21.00 før dette tidspunkt.

Trondheim har ikke hatt problemer med at bestemmelsene i valgloven er brutt fra presse eller andre, og ser av den grunn ikke behovet i dag for at det må til en bøtleggingsordning som skal administreres av Medietilsynet. I og med at spørsmålet tas opp fordi presse før lenger sperrefrist enn før, er kanskje temaet relevant.

Anbefaling: Det er ikke grunn til å motsette seg forslaget, for å ha en avklart prosedyre i det som forhåpentligvis blir unntakstilfeller.

Nærmere beskrivelse og kommentarer til foreslått endring i kommunelovens § 39

6. Det foreslås å ta inn et nytt pkt 39b som skal omhandle mulighet for rådgivende lokale folkeavstemninger og nasjonal offentliggjøring av disse.

Kommentar: Selv om lokale folkeavstemninger ikke er benyttet i Trondheim de siste par 10 år, er ønsket å om å arrangere folkeavstemning tatt opp. Å ha en bestemmelse om dette i kommuneloven

Trondheim kommune

kan være til hjelp.

Anbefaling: Forslaget støttes.

Konklusjon

Endringsforslagene i valgloven og kommuneloven med kommentarer og anbefalinger oversendes til endelig behandling i formannskapet som høringsinstans.

Ordføreren i Trondheim, 22.07.2008

Rita Ottervik
ordfører

Kari Aarnes
leder for Bystyresekretariatet

Vedlegg

Lovendringene hentet fra høringsnotatet datert 27.06.2008

Omtale av lokale folkeavstemninger hentet fra høringsnotatet datert 27.06.2008

Notat fra Bystyresekretariatet datert 08.09.2006 om kostnader ved søndagsvalg.